

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 31/2015-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. januára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpených advokátom [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 7 Co 297/2013-334 z 28. augusta 2013 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. októbra 2013 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“),

v ktorej namietajú porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 297/2013-334 z 28. augusta 2013.

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa v konaní vedenom Okresným súdom Čadca (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 7 C 66/2008 domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu súp. č. ■■■, vedenému na liste vlastníctva ■■■ v katastrálnom území ■■■, proti ■■■, ■■■ a ■■■, ■■■ (ďalej len „žalovaní“). Súčasne sa sťažovateľka ■■■ v označenom konaní domáhala proti žalovanému ■■■ zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k pozemku (zastavané plochy a nádvoría) zapísanému na liste vlastníctva ■■■ v tom istom katastrálnom území.

Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 66/2008-306 z 29. apríla 2013 návrhu sťažovateľov vyhovel, zrušil podielové spoluvlastníctvo k predmetnému rodinnému domu, prikázal ho do výlučného vlastníctva žalovaných, ktorým súčasne uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľom z titulu finančnej náhrady za ich spoluvlastnícky podiel 17 650 €. Okresný súd zrušil aj podielové spoluvlastníctvo sťažovateľky ■■■ a žalovaného ■■■ k pozemku (zastavané plochy a nádvoría) zapísané na liste vlastníctva ■■■ v katastrálnom území ■■■, prikázal ho do výlučného vlastníctva žalovaného ■■■, ktorému uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke ■■■ z titulu finančnej náhrady za spoluvlastnícky podiel 1 578 €. Okresný súd zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Výrok o náhrade trov konania okresný súd založil na aplikácii § 142 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), pretože podľa jeho názoru „v konaní boli žalobcovia v rade 1 a 2 i žalovaní v rade 1 a 2 čiastočne úspešní a súčasne čiastočne neúspešní, nakoľko súd pri určovaní finančnej

náhrady z vypořádavaného majetku nevyhovel v celom rozsahu ani žalobcom v rade 1 a 2 a ani žalovaným v rade 1 a 2, naopak pri určovaní finančnej náhrady vychádzal zo záverov v konaní vyhotoveného znaleckého posudku. V nadväznosti na uvedený iba čiastočný úspech účastníkov konania súd považoval za spravodlivé, aby si každý z účastníkov znášal trovy ním v konaní vynaložené sám.“.

Sťažovatelia podali proti prvostupňovému rozsudku vo výroku o trovách konania odvolanie, ktorým požadovali, aby sa o náhrade trov konania rozhodovalo podľa § 142 ods. 3 OSP, keďže okresný „súd v dôvodoch svojho rozhodnutia o nepriznaní trov konania sám uvádza, že pri určovaní finančnej náhrady vychádzal zo záverov v konaní vyhotoveného znaleckého posudku...“. Zdôraznili, že dôvodom podania žaloby o zrušenie a vypořádanie podielového spoluvlastníctva bol fakt, že „žalovaní... neustále bránia žalobcom... v pokojnom užívaní ich majetku, vznikajú medzi nimi časté konflikty a žalobcovia... nemôžu pokojne užívať svoj majetok. Žalovaný v 1/ rade bol právoplatne odsúdený pre prečin nebezpečného vyhrážania... a pre prečin ublíženia na zdraví..., ktorých sa dopustil voči žalobkyni v 2/ rade. Preto bolo nevyhnutné v záujme aj ochrany života a zdravia žalobcov podať túto žalobu na súd. Boli to práve žalovaní..., ktorí nereagovali na predžalobnú výzvu na uzatvorenie dohody a ani na ďalšiu výzvu na dohodu počas už začatého súdneho konania..., neskôr navrhovali vyplatiť žalobcom sumu iba vo výške 14.937,26 eur, nesúhlasili so závermi prvého znaleckého posudku vypracovaného [REDACTED] a žiadali vypracovať kontrolný znalecký posudok, neustále zatažovali súdy svojimi podaniami a tým výrazne prispeli k celkovému predĺženiu súdneho konania.

Nepriznanie náhrady trov konania považujeme za neakceptovateľné aj preto, že výška vyplatenej finančnej sumy závisela výlučne od znaleckého posudku a ich nepriznanie preto súd nemôže odôvodniť pomerom úspešnosti a neúspešnosti účastníka konania. Okrem toho poznamenávame, že žalobcovia... boli plne úspešní v tej časti svojej žaloby, v ktorej navrhovali, aby súd zrušil ich podielové spoluvlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam, ktorej súd vyhovel v celom rozsahu.“.

V nadväznosti na citované sťažovatelia uviedli, že petit ich žaloby „pozostával zo šiestich častí, o ktorých súd aj rozhodol:

1. Zrušiť podielové spoluvlastníctvo k domu č. ■■■■
2. Prikázať dom do výlučného vlastníctva žalovaných
3. Vyplatiť žalobcom finančnú náhradu
4. Zrušiť podielové spoluvlastníctvo k parcele ■■■■■■
5. Prikázať tento pozemok do výlučného vlastníctva žalovanému v 1/ rade
6. Vyplatiť žalobcovi v 2/ rade finančnú náhradu

Žalobcovia boli plne úspešní v štyroch častiach petitu žaloby a to v časti 1., 2., 4., a 5. v bodoch 3. a 6. žaloby, ktoré rozhodnutie záviselo od znaleckého posudku boli žalobcovia v podstatnej miere úspešní.“.

Sťažovatelia v odvolaní namietali aj nepresvedčivosť a rozporupnosť odôvodnenia prvostupňového výroku o náhrade trov konania.

Krajský súd o podanom odvolaní uznesením č. k. 7 Co 297/2013-334 z 28. augusta 2013 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania potvrdil. Vychádzal zo zistenia, že „obsah návrhu na začatie konania (spolu so znením žalobného petitu) korešponduje s návrhom dohody a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zo dňa 9. 6. 2008..., na základe ktorej právny zástupca navrhovateľov vyzýval odporcu v rade 1/ na uzavretie dohody tým, že žiadal, aby na základe uzavretej dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva bol spoluvlastnícky podiel navrhovateľov k domu č. súp. ■■■■ a k pozemku KN parc. č. ■■■■■■ prikázaný do vlastníctva odporcov v rade 1/ a 2/ s tým, aby odporcovia za vyporiadané spoluvlastnícke podiely k domu a pozemku boli povinní im zaplatiť náhradu vo výške 800.000,- Sk (26.555,14 Eur). Zo spisového materiálu ďalej vyplýva, že odporcovia súhlasili so zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva účastníkov k domu č. súp. ■■■■ a parc. KNC č. ■■■■■■ k. ú. ■■■■■■ ako aj s tým, aby vyporiadaný spoluvlastnícky podiel navrhovateľov bol prikázaný do ich vlastníctva. Nesúhlasili však s navrhovanou výškou náhrady za vyporiadaný spoluvlastnícky podiel k domu aj pozemku vo výške 26.555,14 Eur. Navrhovali navrhovateľom vyplatiť

náhradu za vyporiadané spoluvlastnícke podiely vo výške 14.937,26 Eur. Všeobecná cena vyporiadanych nehnuteľností bola stanovená až v priebehu konania na základe znaleckého posudku č. 10/2012 zo dňa 10.4.2012 a Dodatku k tomuto znaleckému posudku zo dňa 2. 7. 2012, ktorý vypracoval znalec [REDACTED], ktorý stanovil všeobecnú hodnotu vyporiadavaných nehnuteľností na sumu 38.500,- Eur... Na základe takto určenej všeobecnej hodnoty vyporiadavaných nehnuteľností okresný súd rozhodol o povinnosti odporcov vyplatiť náhradu za vyporiadavaných spoluvlastnícky podiel k domu sumu 17.650,- Eur a k pozemku vo výške 1.578,- Eur, t. j. celkovo 19.228,- Eur.

Vychádzajúc zo súdnej praxe pri rozhodovaní o trovách konania účastníkov v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (viď napr. R 54/1973) pri rozhodovaní o náhrade trov konania, ak súd vyhovel návrhu a zrušil podielové spoluvlastníctvo spôsobom, ktorý bol navrhovaný, najmä ak sa odporcovia bránili alebo navrhovali, a to neúspešne, iný spôsob vyporiadania, niet v zásade prekážok, aby súd použil ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p. a aby navrhovateľovi priznal plnú náhradu trov konania. Iný prípad je, ak súd rozhodol o vyporiadaní inak, než bolo navrhnuté. Tu bude opodstatnené uvažovať o tom, či by nebolo vhodné použiť ust. § 142 ods. 2 O. s. p.

Vychádzajúc z okolností prejednávanej veci krajský súd zhodne s názorom okresného súdu dospel k záveru, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania účastníkov je dôvodné aplikovať ust. § 142 ods. 2 O. s. p. tak, že žiadnemu z účastníkov... neprináleží náhrada trov konania. Je zrejmé, že odporcovia... s návrhom navrhovateľov na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k žalovaným nehnuteľnostiam, ako aj s tým, aby vyporiadany spoluvlastnícky podiel navrhovateľov bol prikázaný do ich vlastníctva súhlasili. Odporcovia nesúhlasili s návrhom na uzavretie mimosúdnej dohody na zrušenie podielového spoluvlastníctva z dôvodu, že sa nestotožnili s názorom navrhovateľov, že náhrada za vyporiadany spoluvlastnícky podiel k domu a pozemku by mala predstavovať sumu 800.000,- Sk (26.555,14 Eur). Všeobecná cena vyporiadavaných nehnuteľností bola stanovená až na základe znaleckého posudku č. 10/2012 vypracovaného znalcom [REDACTED] s tým, že takto určená cena vyporiadavaných nehnuteľností nekorešponduje so všeobecnou cenou určenou tak navrhovateľmi ako aj odporcami. Vychádzajúc z takto zistených skutkových okolností krajský súd dospel k záveru, že nie je

dôvod k tomu, aby bolo o trovách konania rozhodované podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a aby navrhovateľom bola priznaná náhrada trov konania. V danom prípade vychádzajúc z toho, že odporcovia... nebránili návrhu navrhovateľov na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ani spôsobu jeho vyporiadania tak, aby vyporiadateľný spoluvlastnícky podiel bol prikázaný do ich výlučného vlastníctva, pričom navrhovatelia neboli úspešní v tej časti návrhu, pokiaľ sa domáhali zaplata náhrady za vyporiadateľný spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam, je potrebné považovať za čiastočný úspech a čiastočný neúspech účastníkov v konaní, pre ktorý bolo dôvodné rozhodnúť o trovách konania podľa § 142 ods. 2 O. s. p.“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovatelia dôvodujú, že „úspech účastníka v konaní, v ktorom sa rozhoduje o viacerých samostatných nárokoch, musí súd hodnotiť samostatne vo vzťahu ku každému nároku jednotlivo a nie vo vzťahu ku všetkým dielčím nárokom zároveň tak, ako to nesprávne urobili sudy. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní. Sťažovatelia boli v súdnom spore v plnom rozsahu úspešní, keď dosiahli zrušenie podielového spoluvlastníctva autoritatívnym rozhodnutím súdu a presne takým spôsobom vyporiadania, na akom sa márne pokúšali so žalovanými dohodnúť a aké navrhli v súdnom konaní. Konajúce sudy nesprávne vyhodnotili negatívny postoj žalovaných k meritu veci, ako aj postoj sťažovateľov pred začatím sporu, t. j. ich snahu mimosúdne zrušiť a vyporiadať spoluvlastníctvo navrhovaným spôsobom, ako aj ich akceptovanie znalcami zistenej hodnoty nehnuteľností. Podľa sťažovateľov sudy vyvodili nesprávny právny záver o čiastočnej úspešnosti a neúspešnosti účastníkov konania z právne irelevantnej skutočnosti, nemajúcej žiadny vplyv na rozhodnutie, keď opomenuli, že hodnota nehnuteľností bola zistená až neskôr znaleckými posudkami. Sudy pri rozhodovaní trov konania nezohľadnili a za rozhodujúce pre rozhodnutie podľa § 142 ods. 2 O. s. p. (resp. podľa Krajského súdu § 142 ods. 1 O. s. p.) považovali sťažovateľmi požadovanú sumu na vyrovnanie podielov v čase začatia konania. Bez povšimnutia však oba sudy ponechali skutočnosť, že sťažovatelia v priebehu konania súhlasili s hodnotou nehnuteľnosti ustálenou znaleckými posudkami.

Sťažovatelia majú za to, že odvolací súd zároveň prekročil rozsah prieskumnej činnosti odvolacieho súdu (§ 212 ods. 1 O. s. p.) vymedzený rozsahom odvolania účastníkov, nakoľko odvolací súd sám uviedol, že nie je dôvod na rozhodnutie o trovách konania podľa § 142 ods. 1 O. s. p., pričom náhradu trov konania podľa § 142 ods. 1 O. s. p. neuvádzal ani prvostupňový súd a ani proti nemu nesmerovalo odvolanie sťažovateľov.“.

Sťažovatelia kritizujú aj kvalitu odôvodnenia napadnutého odvolacieho uznesenia, pretože sa v ňom krajský súd vôbec nezaoberal možnosťou aplikácie § 142 ods. 3 OSP na posudzovaný prípad. Podľa ich názoru si krajský súd „sám vytvoril teóriu a vo svojom rozhodnutí uvádza, že nie je možné rozhodnúť podľa § 142 ods. 1 O. s. p., ale prečo nie je možné rozhodnúť podľa § 142 ods. 3 O. s. p. neuviedol a svoj postup ani nezdôvodnil. Poukazujeme na to, že hlavným bodom odvolania sťažovateľov bola tá skutočnosť, že prvostupňový súd nepriznal trovy s poukazom na ust. § 143 ods. 3 O. s. p. Krajský súd si tak sám svojvoľne poukázal vo svojom rozhodnutí na § 142 ods. 1 O. s. p., pričom § 143 ods. 3 O. s. p. sa vôbec nevenoval. Domnievame sa, že odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces.“.

V závere sťažnosti sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd vo veci samej nálehom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] uvedené v čl. 20, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 7Co 297/2013 zo dňa 28. 8. 2013 týkajúce sa trov konania bolo porušené.

Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 7Co 297/2013 zo dňa 28. 8. 2013 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľom v 1/ a 2/ rade sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 275,94 eur (2 úkony á 130,16 eur – prevzatie zastúpenia vrátane prvej porady s klientom,

podanie ústavnej sťažnosti + 2x režijný paušál á 7,81 eur), ktoré je Krajský súd v Žiline povinný zaplatiť na účet advokáta [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] č. ú.: [REDAKOVANÉ] dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého

z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

1. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Rozhodovanie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy) porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom [rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci *Robins c. Spojené kráľovstvo* z 23. septembra 1997].

1.1 Zásadnou sťažnostnou námietkou, na ktorej sťažovatelia zakladajú svoj sťažnostný petit, je tvrdenie nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa ich názoru mal okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania na ustálený a nesporný skutkový stav veci aplikovať § 142 ods. 3 OSP, a nie § 142 ods. 2 OSP.

K možnosti využitia kasačnej právomoci podľa čl. 127 ods. 2 ústavy voči rozhodnutiam všeobecných súdov ústavný súd stabilne judikuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Ústavný súd teda nepredstavuje opravnú inštanciu všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci všeobecného súdu by bola opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle už citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol arbitrárny, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný.

Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré zo základných práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy.

Citovaná judikatúra dokumentujúca opatrnosť ústavného súdu pri realizácii jeho kasačnej právomoci vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov sa ešte viac prehĺbuje pri ústavno-súdnom prieskume súdnych rozhodnutí o trovách konania. Ústavný súd iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (mutatis mutandis IV. ÚS 170/08, II. ÚS 64/09).

Podľa § 142 ods. 2 OSP ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Podľa čl. 142 ods. 3 OSP aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu...

Ústavný súd nesúhlasí so sťažnostnou argumentáciou sťažovateľov, podľa ktorej *„úspech účastníka v konaní, v ktorom sa rozhoduje o viacerých samostatných nárokoch, musí súd hodnotiť samostatne vo vzťahu ku každému nároku jednotlivo a nie vo vzťahu ku všetkým dielčím nárokom zároveň tak, ako to nesprávne urobili sudy. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní.“*

Práve konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva predstavuje z hľadiska vzťahu výrokov meritórneho súdneho rozhodnutia špecifický prípad, keďže predmet takéhoto konania nie je deliteľný (m. m. nález Ústavného súdu Českej republiky zo 16. marca 2006 vo veci sp. zn. II. ÚS 315/05). Výrok o povinnosti zaplatiť finančnú náhradu za spoluvlastnícky podiel tak priamo obsahovo nadväzuje na výrok o prikázaní veci do vlastníctva niektorého z predchádzajúcich spoluvlastníkov, ktorý zas

musí vychádzať z výroku o zrušení doterajšieho podielového spoluvlastníctva. Konajúci všeobecný súd nemôže pri posudzovaní úspechu niektorého z účastníkov na účel náhrady trov konania hodnotiť jednotlivé výroky rozsudku izolovane.

Pri komplexnom nazeraní na výrok rozsudku okresného súdu č. k. 7 C 66/2008-306 z 29. apríla 2013 sa preto ústavný súd plne stotožňuje s jeho záverom, podľa ktorého *„v konaní boli žalobcovia v rade 1 a 2 i žalovaní v rade 1 a 2 čiastočne úspešní a súčasne čiastočne neúspešní, nakoľko súd pri určovaní finančnej náhrady z vyporiadavaného majetku nevyhovel v celom rozsahu ani žalobcom v rade 1 a 2 a ani žalovaným v rade 1 a 2...“*. Ak v citovaných okolnostiach okresný súd žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, nebadá ústavný súd v takomto závere signály arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Je totiž potrebné si uvedomiť, že prípadný postup podľa § 142 ods. 3 OSP (čoho sa dožadujú sťažovatelia) by znamenal, že trovy zaplatené sťažovateľmi by im museli nahradiť žalovaní, ktorí v konaní s ohľadom na jeho výsledok stelesnený vo výroku prvostupňového rozsudku, ako aj s ohľadom na ich postoj k žalobe sťažovateľov neboli o nič menej úspešní než sťažovatelia. Celkom správne preto okresný súd uzavrel, že je *„spravodlivé, aby si každý z účastníkov znášal trovy ním v konaní vynaložené sám“*. Práve takto vymedzené spravodlivostné kritérium je pre posúdenie ústavnej akceptovateľnosti výroku okresného súdu v otázke trov konania, ako aj potvrdzujúceho výroku krajského súdu dôležitejšie než detailné skúmanie doslovného znenia zákonného textu v § 142 ods. 2 a 3 OSP.

1.2 Druhá námietka, na ktorej sťažovatelia založili návrh na vyslovenie porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa zakladá na tvrdení nedostatočnosti odôvodnenia odvolacieho uznesenia krajského súdu, ktorý podľa sťažovateľov vôbec nereagoval na ich presvedčenie o potrebe aplikácie § 142 ods. 3 OSP na posudzovaný prípad vyjadrené v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku okresného súdu.

Ústavný súd z odôvodnenia potvrdzujúceho uznesenia krajského súdu v prvom rade zistil, že krajský súd konštatoval vecnú správnosť odvolaním napadnutého výroku

o náhrade trov konania. Súčasne je pravdou, že krajský súd sa nezaoberal v dôvodoch svojho napadnutého rozhodnutia právnou analýzou prípadnej aplikácie § 142 ods. 3 OSP. Zameral sa skôr na objasnenie dôvodov, pre ktoré bolo potrebné na posudzovaný prípad použiť § 142 ods. 2 OSP.

Ústavný súd zastáva názor, že odôvodnenie odvolacieho rozhodnutia, ktoré sa primárne nesústreďuje na vyvrátenie argumentácie odvolateľov, ale na podklade konštatovania vecnej správnosti podľa § 219 ods. 1 OSP, sa zakladá na presvedčivej a dostatočne vyčerpávajúcej obhajobe kritizovaných dôvodov prvostupňového rozhodnutia, môže zniesť požiadavky ústavnosti plynúce z čl. 46 ods. 1 ústavy i čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Formulovaný záver v podstate dopĺňa judikatúru ESLP, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutia neznamena, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997, m. m. pozri tiež rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05). Povinnosť odôvodňovať rozhodnutie však nemôže byť ponímaná v takom zmysle, že je potrebné vysporiadať sa s každým argumentom. Podľa rozsudku ESLP vo veci *Helle v. Fínsko* (sťažnosť č. 20772/92) z 19. decembra 1998 sa dokonca odvolací súd pri potvrdení prvostupňového rozhodnutia (zamietnutí odvolania) v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia súdu nižšieho stupňa.

Skutočnosť, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nespomína § 142 ods. 3 OSP, teda na prvý pohľad môže budiť otázky z hľadiska kvality dôvodov, podľa názoru ústavného súdu však krajský súd dôkladnou obhajobou aplikácie § 142 ods. 2 OSP so súčasným konštatovaním vecnej správnosti dôvodov rozsudku okresného súdu vo výroku o trovách dostatočne objasnil, prečo si okolnosti prejednávanej veci vyžiadali aplikáciu

§ 142 ods. 2 OSP, ktorá jediná bola spôsobilá privodiť spravodlivé rozhodnutie o náhrade trov konania.

1.3 Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti signalizujúce možnosť konštatovania porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu, prípadne ich práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného dohovorom v rámci meritórneho prejednávania predloženej sťažnosti. To vedie ústavný súd k odmietnutiu sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

2. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok...

Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietané porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy, ústavný súd zdôrazňuje, že ide o právo hmotnej povahy. Súčasne ústavný súd stabilne judikuje, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie zvyšnej časti sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietali porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

3. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov formulovanými v sťažnostnom petite (návrh na zrušenie odvolacieho uznesenia krajského súdu, návrh na priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2015